

ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

A Study on Participant Political Culture of People in Nong Phai Maen Sub-District, Mueang Uthai District, Uthai Thani Province

จันทร์จิรา พูลจันทร์¹ และสยาม ดាំปรีดา²
Chanjira Poonjan and Sayam Dampreeda

Received: August 28, 2022

Revised: October 05, 2022

Accepted: October 25, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และ 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยแจกแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .948 กับกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane จำนวน 299 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 รูป/คน นำเสนอเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมแบบธรรมดาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น) โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า 3.1) การมีส่วนร่วมแบบ

¹⁻² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ธรรมาควรมีการเปิดสำนักงานในเขตพื้นที่เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอข้อมูลทางการเมืองได้โดยง่ายและรวดเร็ว มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว และเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงกิริยาอาการสุภาพเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง 3.2) การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมา (เข้มข้น) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยหาวิธีการแก้ไขปัญหาและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างสันติ โดยชุมชนสร้างข้อตกลงหรือกติกาในการจัดการทรัพยากร เศรษฐกิจ สังคม ร่วมกันทุกฝ่าย ข้อตกลงอาจเป็นลายลักษณ์อักษร หรือกฎจารีตประเพณี สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ สร้างความเข้าใจอันดี สร้างความสามัคคีปรองดองเพื่อลดปัญหาความรุนแรงในชุมชน

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง, การเมืองแบบมีส่วนร่วม, ประชาชนตำบลหนองไผ่แบน

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the people's participatory political culture; 2) to study the form of people's political participation; and 3) to propose the guidelines for developing people's participatory political culture in Nong Phai Baen subdistricts, Mueang Uthai Thani District, Uthai Thani Province. It was a mixed methods research. A questionnaire with a reliability of .948 was distributed to the sample group according to the formula of Taro Yamane, 3299 people. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation. The interview form with 25 key informants and a descriptive presentation were conducted. The results of the research were as follows: 1) the opinions about the people's participatory political culture found that the normal participation, overall, was at a moderate level; 2) opinions on the form of people's participatory political culture found that the (intense) unusual participation, overall, was at a moderate level; and 3) guidelines for developing people's participatory political culture found that 3.1) in terms of usual participation, local offices should be opened so that people can easily and quickly contact officials for political information. Modern technology was used to communicate between each other for

convenience and fast. A staff was willing to help and provide service with a smile, showing polite manners as well as respecting each other both in front and behind the back; 3.2) in the aspect of unusual participation (intense), people should participate in solving problems by finding way to solve problems and make use of them peacefully. The community should create agreements or rules to manage resources, economy, society together with all parties. The agreement may be in writing or customary rules which can be adjusted according to economic, political and social situations, flexible and adaptable that created a good understanding and unity and reconciliation to reduce violence in the community.

Keywords: Political Culture, Participatory Politics, People in Nong Phai Baen Subdistrict

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้น ตามที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนับว่าเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกันคิดร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง (สถาบันพระปกเกล้า, 2560) การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองถือเป็นบริบทที่สำคัญยิ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการสะท้อนอำนาจประชาธิปไตยที่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง ยังได้กำหนดบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมทั้งการเมือง การพัฒนาตามบริบทของท้องถิ่นตัวเอง โดยได้กระจายอำนาจการปกครองไปสู่ส่วนท้องถิ่นให้มีบทบาทกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (วิสุทธิ์ โปธิแทน, 2551)

ประชาชนตำบลหนองไผ่แบนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะสมกับการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม พืชเศรษฐกิจส่วนใหญ่ ได้แก่ ข้าว อ้อย พืชสวน เกษตรกร โดยวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่นับถือศาสนาพุทธและร่วมกันรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยจากบรรพบุรุษปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เป็นมรดกตกทอดสู่ชนรุ่นหลัง ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันสืบสานงานประเพณีและ

วัฒนธรรม อย่างมีส่วนร่วม เช่น ประเพณีวันสงกรานต์ มีการเข้าวัดทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษ มีการร่วมแรงร่วมใจกันแห่ธงวันสงกรานต์และยังมีการสงฆ์น้ำพระ ขอพรผู้สูงอายุเป็นประจำทุกปี ไม่ว่าจะเป็ประเพณีวัฒนธรรมทางศาสนาทุกคนในหมู่บ้านยังมีความร่วมร้รักษาไว้เพื่อคนรุ่นใหม่ (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แบน, 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยอยากทราบว่าประชาชนในตำบลหนองไผ่แบนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใด จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่อง “ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี” จากการศึกษากรณีดังกล่าวจะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานีต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี
2. เพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ใช้วิธีการเชิงปริมาณเพื่ออธิบายผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative Method to Explain Qualitative Results)

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ในตำบลหนองไผ่แบน จำนวน 6 หมู่บ้าน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปจำนวน 1,183 คน (ที่ว่าการอำเภอเมืองอุทัยธานี, 2563) โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จากสูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 299 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการ

วิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ได้ค่า IOC 0.6-1 ทุกข้อ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 รูปหรือคน มาเป็นข้อคำถาม ซึ่งเครื่องมือการวิจัย ฉบับนี้ได้ค่า IOC 0.6-1 ทุกข้อ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 รูป/คน มาเป็นข้อคำถาม นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้ทดลอง (Try out) กับประชาชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่า .948 ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ประมวลผลทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อศึกษาลักษณะและการแจกแจงของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2. การวิจัยวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรวิจัย ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเมืองและการจัดการเลือกตั้ง จำนวน 11 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 3 รูป 3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประชาชนหรือผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 25 รูป/คน

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การมีส่วนร่วมแบบธรรมดาโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดตั้งหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.42$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การปรึกษาหรือพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.44$) กิจกรรมรณรงค์เพื่อหาเสียง ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.57$) การออกเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.46, S.D. = 0.52$) และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 0.52$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มขัน) โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การยื่นข้อเสนอเพื่อเรียกร้อง ($\bar{X} = 3.54, S.D. = 0.48$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

รองลงมาคือ การเดินขบวน /รณรงค์ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.50) การเผชิญหน้ากัน/แลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.49) การใช้ความรุนแรงทางการเมืองการปฏิวัติ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.57) และการละเมิดต่อกฎระเบียบสังคม ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.41) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

3. แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี พบว่า 3.1 การมีส่วนร่วมแบบธรรมดา ควรมีการเปิดสำนักงานในเขตพื้นที่เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอข้อมูลทางการเมืองได้ง่ายและรวดเร็ว มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว และเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงกิริยาอาการสุภาพเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง 3.2 การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยหาวิธีการแก้ไขปัญหาและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างสันติ โดยชุมชนสร้างข้อตกลงหรือกติกาในการจัดการทรัพยากร เศรษฐกิจ สังคม ร่วมกันทุกฝ่าย ข้อตกลงอาจเป็นลายลักษณ์อักษร หรือกฎจารีตประเพณี สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ สร้างความเข้าใจอันดี สร้างความสามัคคีปรองดองเพื่อลดปัญหาความรุนแรงในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี พบว่า 1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี การมีส่วนร่วมแบบธรรมดา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดตั้งหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.42) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การปรึกษาหรือพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.44) กิจกรรมรณรงค์เพื่อหาเสียง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.57) การออกเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.52) และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.52) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ 1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น) โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การยื่นข้อเสนอเพื่อเรียกร้อง ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.48) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การเดินขบวน /รณรงค์ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.50) การเผชิญหน้ากัน/แลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. =

0.49) การใช้ความรุนแรงทางการเมืองการปฏิวัติ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.57) และการละเมิดต่อกฎระเบียบสังคม ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.41) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยม เวชกามา (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการนำการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรงมาผสมผสานกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองมากยิ่งขึ้น โดยให้ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารในเรื่องสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและวิถีชีวิตของประชาชน ประชาชนมีอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของผู้แทนรวมทั้งเปิดโอกาสให้สถาบันการเมืองต่าง ๆ เช่น ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน องค์กรอิสระ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่ในการติดตามและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นไปตามหลักสาราณียธรรม หลักการทำให้เกิดความประสานพร้อมเพรียงสามัคคี และผนึกร่วมกันเป็นเอกภาพ หลักการส่งเสริมให้สังคมประชาธิปไตยต้องมีเครื่องผูกพันคนให้มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน เพราะการที่แต่ละคนจะอยู่ได้ด้วยดี และเอาศักยภาพของตนมาร่วมสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยได้นั้น ทุกคนต้องมีความสามัคคีรู้จักร่วมมือกันและอยู่ร่วมกันด้วยดี มีลักษณะการแสดงออกด้วยความมีเมตตาปรารถนาดี และหวังประโยชน์สุขต่อกัน

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี พบว่า 2.1 การออกเสียงเลือกตั้ง มีส่วนร่วมในการออกเสียงเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งเป็นหัวใจหลัก 2.2 การปรึกษาหรือพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง การปรึกษาหรือพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง มีส่วนร่วมในการพูดคุยปรึกษาหารือเกี่ยวกับการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตร ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน พูดคุยเพื่อคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และมีส่วนร่วมในการพูดคุยเกี่ยวกับพรรคการเมืองหรือผู้สมัครลงเลือกตั้ง การปรึกษาหรือพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง 2.3 กิจกรรมรณรงค์เพื่อหาเสียง ประชาชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์เพื่อหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครแต่ละพรรคที่ตนเองชื่นชอบในการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ของพรรคและผู้สมัครที่ตนเองชื่นชอบให้เกิดการตื่นตัวทางการเมือง 2.4 การจัดตั้งหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม คนในตำบลมีส่วนร่วมในการจัดหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้านในการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครหรือกลุ่มจิตอาสา การจัดตั้งกลุ่มผู้สนับสนุนผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น

หรือนักการเมืองที่ตนเองประกอบในยุคนของการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน 2.5 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง คนในตำบลมีการติดต่อกับทางราชการเพื่อถ่ายบัตรประชาชนเตรียมตัวที่จะเลือกตั้ง มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ขอข้อมูลการติดต่อทางการเมือง มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อขอใช้พื้นที่ในการเปิดเวทีปราศรัย มีการติดต่อกับทางราชการถึงการเพิ่มชื่อถอนชื่อในบัญชีเลือกตั้ง ตามหลักเมตตาการุณม คือ ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมคณะด้วยความเต็มใจ 2.6 การยื่นข้อเสนอมือเรียกร้องคนในตำบลมีการยื่นข้อเสนอมือเรียกร้องเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาแสงสว่างในจุดเสี่ยงหรือจุดอันตรายในการเรียกร้องเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหา 2.7 การเดินขบวน คนในตำบลมีส่วนร่วมในการเดินขบวนเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาเสพติด การแก้ไขปัญหาการมั่วสุมของเด็กและเยาวชนในการแก้ไขปัญหาขยะในชุมชน การบุกรุกที่สาธารณะในชุมชน 2.8 การเผชิญหน้ากัน คนในตำบลมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันในทางการเมือง การแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งกันเพราะความเมา การเผชิญหน้ากันถือเป็นกระบวนการปรึกษาหารือของประชาชนจะช่วยเหลือกันหาทางออกเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นพ้องต้องกันจากประชาชนทุกๆ ฝ่ายของสังคม 2.9 การละเมิดต่อกฎระเบียบสังคม ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการละเมิดต่อกฎกติกาชุมชน เช่น ปัญหาเรื่องการใช้ประโยชน์จากน้ำหรือจากป่าร่วมกัน ปัญหาเรื่องการใช้เสียงดังรบกวนเพื่อนบ้าน ปัญหาการทิ้งขยะไม่เป็นที่ปัญหาขับชื้อรถจักรยานยนต์เสียงดังของกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของสิทธิชุมชน คือ ข้อตกลง กฎเกณฑ์ทางสังคมที่พัฒนาให้กลุ่มคนร่วมกันจัดการทรัพยากร สังคมและอื่น ๆ ตามหลักเมตตาการุณม 2.10 การใช้ความรุนแรงทางการเมือง การปฏิบัติประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงทางการเมืองโดยอาศัยหลักสันติวิธี โดยการไม่คบค้าสมาคมหรือผีไม่เผา เงานไม่เหยียบ ให้กลับมารักกันเหมือนพี่ที่กันเหมือนน้อง ไม่ใช่ความรุนแรงทางการเมืองที่มีการโจมตีให้ร้ายกันและกันด้วยถ้อยคำที่การส่อเสียด ถ้อยคำที่ไม่มีค่าข้อมูลของความเป็นจริง หรือถ้อยคำที่หยาบคาย ตามหลักเมตตาการุณม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยม เวชกามา (2561) พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรงคือประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการทำงานทุกอย่างร่วมกัน โดยประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการด้วยตนเองตามสภาพสังคมที่ยังไม่มีความสลับซับซ้อนมากในอดีต ทำให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของชุมชน ซึ่งเป็นไปตามหลักสาราณียธรรม หลักการทำให้เกิดความประสานพร้อมเพรียงสามัคคี และผนึกร่วมกันเป็นเอกภาพ หลักการส่งเสริมให้สังคมประชาธิปไตยต้องมีเครื่องผูกพันคนให้มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน เพราะการที่แต่ละคนจะอยู่ได้ด้วยดี และเอาศักยภาพของตนมาร่วมสร้างสรรค์สังคม

ประชาธิปไตยได้นั้น ทุกคนต้องมีความสามัคคีรู้จักร่วมมือกันและอยู่ร่วมกันด้วยดี มีลักษณะการ แสดงออกด้วยความมีเมตตาปรารถนาดี และหวังประโยชน์สุขต่อกัน

3. แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี พบว่า 3.1 การมีส่วนร่วมแบบธรรมดา แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี คือ ด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง ประชาชนในตำบลควรมีสิทธิในการเพิ่มชื่อถนนชื่อในบัญชีเลือกตั้งได้โดยการให้บริการที่รวดเร็วของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ราชการมีการบริการที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในการถ่ายบัตรเพื่อเตรียมตัวที่จะเลือกตั้งโดยมีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว มีการเปิดสำนักงานในเขตพื้นที่ที่สามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อขอข้อมูลการติดต่อทางการเมือง และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่ายและรวดเร็ว เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อขอใช้พื้นที่ในการเปิดเวทีปราศรัยทางการเมืองได้ เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงกิริยาอาการสุภาพ เคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีน้ำใจ ช่วยเหลือขวนขวายในกิจการงานต่าง ๆ ไม่ทำตนให้เป็นที่รังเกียจของผู้อื่น คือ การอยู่ร่วมกันถ้าไม่มีปัญหาเรื่องการประพฤติปฏิบัติแล้ว ย่อมเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ที่เกี่ยวข้องกัน มีความเห็นร่วมกันกับคนอื่น ๆ ไม่วิวาทกับใคร ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ (2560) พบว่า ด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นจะเป็นไปในรูปแบบของการพูดคุยเรื่องการเมือง แต่ที่เป็นหลักคือการไป เลือกตั้งโดยส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญ ด้านลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่วัยรุ่นพึงประสงค์ ได้แก่ 1) ต้องการพื้นที่เพื่อใช้ในการแสดงออกทางการเมือง 2) การเลือกตั้ง 3) มีส่วนร่วมในการเลือกผู้ปกครองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น ได้แก่ 1) ครอบครัพลูกฝังจิตสำนึกการเมือง 2) โรงเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง 3) ชุมชน ต้องสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองขึ้นมา 4) ศาสนา ต้องปลูกฝังเรื่องความดีหรือสิ่งที่ควรประพฤติ 5) หน่วยงานทางการปกครองมีส่วนสำคัญ เพราะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง 2) การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น) แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี คือ ด้านการละเมิดต่อกฎระเบียบสังคม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการละเมิดต่อกฎ กติกาชุมชน เช่น ปัญหาเรื่องการใช้ประโยชน์จากน้ำหรือจากป่าร่วมกัน โดยการหาวิธีการแก้ไขและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างสันติ ปัญหาขบขี้รถจักรยานยนต์เสียงดังของกลุ่มวัยรุ่น ปัญหาเรื่องการใช้เสียงดังรบกวนเพื่อนบ้านและการทิ้งขยะไม่

เป็นที่ ซึ่งควรมีกฎ กติกาที่ใช้ร่วมกัน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของสิทธิชุมชน คือ ข้อตกลง กฎเกณฑ์ ทางสังคมที่พัฒนาให้กลุ่มคนร่วมกันจัดการทรัพยากร สังคมและอื่น ๆ ช่วยเหลือกิจกรรมของผู้ร่วม คณะด้วยความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการสุภาพ เคารพนับถือกัน จะพูดอะไรก็ประกอบด้วยเมตตา คือการพูดวาจาที่เป็นคำสัตย์ คำจริง ไม่เบียดเบียนกัน ไม่ประทุษร้ายกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข โดยชุมชนสร้างข้อตกลงหรือกติกาในการจัดการทรัพยากร เศรษฐกิจ สังคม ร่วมกันทุกฝ่าย ข้อตกลงอาจเป็นลายลักษณ์อักษร หรือกฎจารีตประเพณี สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทาง เศรษฐกิจการเมืองและสังคม ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ สร้างความเข้าใจอันดี สร้างความสามัคคี ประองตงเพื่อลดปัญหาความรุนแรงในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวลักษณ์ จักรคำ (2556) พบว่า ประชาชนตำบลชมพูมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยรูปแบบการมีส่วนร่วม ทางการเมืองที่มีพฤติกรรมแสดงออกมากที่สุด คือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนการมีส่วนร่วม ทางการเมืองรูปแบบอื่นนั้นอยู่ในระดับรองลงไป ปัญหาและข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่สำคัญของตำบลชมพูคือ ปัญหาการขาดความสามัคคีเกิด ความแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้ง, แบ่ง พรรคแบ่งพวกเนื่องจากความคิดเห็นไม่ตรงกัน, ท้องถิ่นกับท้องที่ไม่ทำงานร่วมกัน ขัดแย้งกัน, บางครั้งมีการปลุกระดมทางด้านความคิดที่ผิดๆ ให้แก่ชาวบ้าน เช่น มีการใส่ร้ายป้ายสีฝ่ายตรงข้าม รวมทั้งประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง เทคโนโลยีและการสื่อสาร เป็นต้น จะ เห็นได้ว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากความแตกแยกและขัดแย้งกัน ซึ่งปัญหานี้ถือเป็นอุปสรรคสำคัญ ของการร่วมกันพัฒนาระบบประชาธิปไตย เพราะ トラบใดที่สังคม มีความแตกแยกกัน ก็จะทำให้ เกิดการฉุดรั้งการพัฒนาให้ต่ำลง สังคมประชาธิปไตยมีความแตกต่างได้ แต่ไม่ควรมีความแตกแยก

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบล หนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยนำรูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของ Almond, Gabriel A. and Powell, G. Bingham จำนวน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการมี ส่วนร่วมแบบธรรมดา (Conventional) กับการมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น) (Unconventional) มาเป็นกรอบแนวคิด และนำผลการวิจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมาใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังแผนภาพ ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากแผนภาพดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบธรรมดา แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี คือ ด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง ควรมีการเปิดสำนักงานในเขตพื้นที่เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอข้อมูลทางการเมืองได้โดยง่ายและรวดเร็ว มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว และเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงกิริยาอาการสุภาพเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

2. การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น) แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลหนองไผ่แบน อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี คือ ด้านการละเมิดต่อกฎระเบียบสังคม ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยหาวิธีการแก้ไขปัญหาและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างสันติ โดยชุมชนสร้างข้อตกลงหรือกติกาในการจัดการทรัพยากร เศรษฐกิจ สังคม ร่วมกันทุกฝ่าย ข้อตกลงอาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือกฎจารีตประเพณี สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม ยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ สร้างความเข้าใจอันดี สร้างความสามัคคีปรองดองเพื่อลดปัญหาความรุนแรงในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การมีส่วนร่วมแบบธรรมดา

1. ควรมีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้กับผู้นำระดับหมู่บ้าน/ชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี

2. ควรมีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้กับประชาชนในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี

การมีส่วนร่วมแบบไม่ธรรมดา (เข้มข้น)

1. ควรส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในจังหวัดอุทัยธานี สร้างความเชื่อมั่นต่อระบบประชาธิปไตยในสถานศึกษา

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยในหมู่บ้าน/ชุมชน สถานศึกษา ครอบครัว ศาสนา และหน่วยงานทางการปกครอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ใกล้เคียงหรือในจังหวัดอื่นต่อไป

2. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในหมู่บ้าน/ชุมชน สถานศึกษา ครอบครัว ศาสนา และหน่วยงานทางการปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- ที่ว่ากรอำเภอเมืองอุทัยธานี. (2563). *ทะเบียนประชากร*. (อำนวยการ)
 นิยม เวชกามา. (2561). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชาวสกลนครตามแนวพุทธจิตวิทยา*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ. (2560). *วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพุทธวัฒนธรรม: กรณีศึกษาอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา). บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เยาวลักษณ์ จักรคำ. (2556). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิสุทธิ โปธิแทน. (2551). *แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย*. นนทบุรี: สำนักฝึกอบรม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แบน. (2563). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565)*. (อำนวยการ)
 สำเนา)
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. Tokyo: Haper International.

